

Notat

27. april 2021
KAP/EMDUM
J.nr. 2021 - 2318

Webtilgængelig version uden figurer

Pixi-udgave: Temperaturmåling af signaturprojekter med kunstig intelligens

Introduktion til temperaturmålingen

Med økonomaftalen for 2020 mellem regeringen, KL og Danske Regioner blev der etableret en investeringsfond for nye teknologier 2019-2022. Investeringsfonden støtter signaturprojekter, der afprøver kunstig intelligens med henblik på at løfte kvaliteten og produktiviteten af centrale opgaver i den offentlige sektor. Som led i arbejdet er der udarbejdet en temperaturmåling.

I starten af 2020 blev de første 15 signaturprojekter igangsat – syv kommunale og otte regionale. Projekterne afprøver kunstig intelligens inden for sundhedsområdet, inden for social- og beskæftigelsesområdet samt inden for administrativ sagsbehandling relateret til offentlige kerneopgaver.

Signaturprojekterne skal give erfaringer med brugen af kunstig intelligens i den offentlige sektor og viden om barrierer for brug af teknologien. Projekterne skal give viden om, hvordan vi bedst løser centrale udfordringer i forbindelse fx juridiske, datarelaterede og etiske problemstillinger.

Temperaturmålingen tager afsæt i en vidensopsamling i form af desk-research, gennemførelse af 15 interviews med signaturprojekternes projektledere samt efterfølgende skriftlig feedback fra projektlederne.

Formålet med temperaturmålingen er at dele erfaringer fra projekterne bredt ud, samt at opsamle viden om udfordringer og erfaringer ved anvendelse af kunstig intelligens, som vidensgrundlag til det fremadrettede fællesoffentlige samarbejde.

Temperaturmålingen præsenterer erfaringer fra signaturprojekterne

Temperaturmålingen viser en række eksempler på erfaringer, som signaturprojekterne har opnået i det første år:

- Universitetshospitalet Sjælland har fået adgang til en af Danmarks kraftigste supercomputere, hvilket viser potentialet for anvendelse af supercomputere til store datamængder inden for sundhedsområdet.
- Telecare Nord skal til at afprøve deres algoritme i et randomiseret forsøg med 200 borgere, hvilket giver indsigter i, hvordan borgere kan være med til at påvirke udviklingen løsninger, der anvender kunstig intelligens.

- I Norddjurs Kommune skal en implementeret algoritme til mailsortering afprøves i tre andre kommuner. Det giver erfaringer med skalering af kunstig intelligens løsninger.
- I Aalborg Kommune har man etableret et samarbejde med Aarhus Universitet, som et godt eksempel på, hvordan der kan opstå synergieffekter mellem den forskningsbaserede tilgang og den praksisnære kommunale borgerservice.
- I Københavns Kommune er man ved, at lægge sidste hånd på en hvidbog, som blandt andet skal indeholde en ”kunstig intelligens go to-guide”.
- På Rigshospitalet er reducere af stråledosis ved skanninger tæt på at blive implementeret. Det viser, hvordan kunstig intelligens kan forbedre behandlingen af fx kræftpatienter.

Temperaturmålingen kortlægger projekternes oplevede udfordringer

Temperaturmålingen beskriver projekternes tværgående udfordringer med konkrete cases fra projekterne:

Temperaturmålingen kortlægger udfordringsbilledet på tværs af de 15 projekter. Der er identificeret syv områder med oplevede udfordringer. For hvert af de syv områder præsenteres cases på de udfordringer, der på tværs af projekterne opleves som de væsentligste. De syv udfordringsområder er:

- **Data:** området dækker udfordringer med den data, der ligger til grund for den tekniske løsning. Herunder datakvalitet og -mængde samt udfordringer med standarder for fx dataformater.
- **Jura:** området dækker udfordringer med bl.a. fortolkning af GDPR samt udfordringer med juridiske dokumenter og risikovurderinger.
- **It-infrastruktur:** området dækker udfordringer med teknisk adgang til den fornødne data, sikker deling af data ml. systemer og den tekniske løsning.
- **Kompetencer:** området dækker udfordringer med manglende kompetencer i projektgruppen. Herunder juridiske kompetencer og data-science kompetencer.
- **Etik:** området dækker de etiske udfordringer og spørgsmål, som kan opstå ved anvendelsen af kunstig intelligens og brugen af data.
- **Organisering:** området dækker udfordringer med projektorganiseringen, herunder ledelsesopbakning og projektförankring.
- **Leverandører:** området dækker udfordringer i samarbejdet med leverandører, der fx leverer juridiske eller tekniske ydelser til projektet.

Gode råd fra signaturprojekterne til nye projekter

De igangværende signaturprojekter giver efter et års arbejde, deres erfaringer og gode råd videre til nye projekter.

På baggrund af de erfaringer, som projektlederne har fået igennem det sidste års tid, samler temperaturmålingen de gode råd, som projektlederne selv kunne ønske, at de havde fået, da de startede projekterne op.

Alle 15 projektledere blev som led i interviewet bedt om 3 gode råd til nye signaturprojekter. De mange råd er blevet kondenseret ned til gode 10 råd.

Nogle råd handler om organisering, såsom vigtigheden af gode samarbejdspartnere eller god tid til at sammensætte de rigtige kompetencer i projektgruppen. Et andet råd understreger, at projekter om kunstig intelligens skal anses som forretningsprojekter, der ikke kan afgrænses til fx it-afdelingen. Der er i stedet behov for bredt ejerskab på tværs af forretningen, så projektet får den fornødne forankring i alle afdelinger, der berøres eller har indvirkning på projektet.

Andre råd fokuserer på ikke at undervurdere opgaver, fx de ressourcer, som den juridiske afklaring kræver, eller det nødvendige overblik over myndighedens egne systemer og data. Desuden er et af rådene blandt andet ikke at undervurdere den dataetiske vinkel, eftersom dataetikken kan have stor indvirkning på, hvilken type løsning man skal bestræbe sig på at udvikle. Derfor er det også vigtigt at afdække perspektiver for de personer, som bliver påvirket af løsningen og inddrage dem i løsningens udformning, hvad enten det er sagsbehandlere, læger eller borgere.

1. Skab overblik over data og forstå databehovet
2. Undervurder ikke ressourcebehovet i at sikre det juridiske grundlag
3. Dan et overblik over eksisterende og potentielt kommende it-systemer
4. Alle, som påvirkes af projektet, skal høres
5. Reserver tid til at sammensætte projektgruppe med rette kompetencer
6. Hav respekt for data og dataetikken
7. Sikre stærk ledelsesmæssig opbakning
8. Undgå teknologifiksering
9. Anse projekter om kunstig intelligens som forretningsprojekter
10. Find gode samarbejdspartnere

Find inspiration til arbejdet med kunstig intelligens i den offentlige sektor

Temperaturmålingen har identificeret en række gode eksempler og konkrete værktøjer, der kan bruges til arbejdet med kunstig intelligens i den offentlige sektor.

Flere organisationer har udviklet værktøjer til arbejdet med kunstig intelligens, som kan være en hjælp til håndteringen af de oplevede udfordringer. Det gælder eksempelvis Dataetisk Råds værktøj for datasamkøring, der skal understøtte myndighedernes vurdering og opmærksomhedspunkter ved datasamkøring.

KL har udviklet en juridisk værktøjskasse, der giver konkrete hjælpemidler til udfyldelse af juridiske dokumenter, fx skabelon til konsekvensanalyse vedrørende databeskyttelse for kunstig intelligens-løsninger.

Desuden formidles cases fra andre offentlige myndigheder, fx i forhold til data-governance og it-infrastruktur, som kan tjene til inspiration.

Der indgår også enkelte cases fra signaturprojekterne. Blandt andet om hvordan de etiske overvejelser i Aalborg Kommune har påvirket projektet i forhold til udviklingen af algoritmen. Algoritmen er udviklet til at inkludere mange borgere på bekostning af en høj præcision i algoritmen, hvilket uddybes i casen.

Københavns Kommune har udarbejdet et etisk kodeks og oprettet et kompetencecenter for kunstig intelligens, til at understøtte udviklingen og anvendelsen af teknologien.

Odense Kommune har etableret et digitalt laboratorium, som skal sikre afprøvnings og adaption af nye teknologier til fortsat forbedring af arbejdsgange.